

Ohppiide ja ovddasteddjide

Diedut boahku birra difteriija, doangegeasáhaga, saidnangosahaga ja polio vuostá (dTp-IPV-boahku) ja miehtanskovvi

Nationála mánáidboahkuhanprográmmas fállujuvvo 10. luohká (15–16 jahkásaččaide) ohppiide odasmahttinboahku difteriija, doangegeasáhaga, saidnangosahaga ja polio vuostá.

Mánáidboahkuhanprográmmas addojuvvo dát boahku golmma háve máná vuosttaš eallinjagi áigge ja odasmahttinboahku 2. luohkás. Bisuhan dihte buori suodjaleami fállujuvvo dál odasmahttinboahku.

Dávddaidd birra

Difteriija lea fáhkka infekšuvdna bajit vuoigŋanoliin mii boahká difteriijabaktearain. Baktearat ráhkadit mirkkoávdnasiid mat bohttehit šliivevasi hirbmadit čoddagis nu ahte šaddá váttis soignat. Mirkkoávdnasat sáhttet maid fallehit váibmo-, vuoivvas- ja nearvagoddosa. Dávddas sáhtá jápmat, ja dat gávdno ain muhtin osiin Eurohpás ja eará máilmmiosiin.

Doangegeasáhat (tetanus) boahká baktearas mii sáhtá gávdnot eatnamis. Bakteara ráhkada mirkkoávdnasiid mat fallehit nearvafierpmi ja dagahit deahkkedoanguma ja bávvčas geasáhagaid. Njoammuma sáhtá oažžut go bakteriija beassá hávvái. Dávddas lea alla jámolašvuohta, muhto dat ii njoamo olbmoss olbmui. Doangegeasáhat lea hárvvit Davviriikkain go lieggasat guovlluin.

Saidnangosahat (Pertussis) lea vuoigŋahatvuolši mii dagaha guhkesáigásaš (6–12 vahkku) ja garra gosahatdohppehallamiid. Saidnangosahat sáhtá dagahit ahte njuoratmáná dahje smávvamáná heaitá vuoigŋamis, vuoigŋamašvigi oksygenaváilevuoda geažil, ja hárvnaš dilálašvuodain sáhtá maid jápmat. Maiddái stuorát mánáide ja rávisolbmuid sáhtá dávda dagahit guhkesáigásaš givssiid. Dávda lea hui njoammu. Ovdal go boahkuheapmi álggahuvvui, ožžo lagabui 100 % olbmuiin dávdda.

Poliomyelihtta lea virusdávda mii dábálaččat addá nuorvodávdamearkkaid, bákčasiid rupmašii dahje čovjevigi. Dat sáhtá dagahit vuoigŋašvuolšši (encefalitt) ja bistevas lámisvuoda. Dávddas sáhtá maid jápmat. Norggas ii leat dál polio, muhto olbmuid geat eai leat boahkuvuvvon sáhtá njoammut mátkkiin ja viidáset njoammut earáide geat eai leat boahkuvuvvon go máhcet ruovttoluotta.

Boahku birra

Boahku mii geavahuvvo lea Boostrix Polio. Muhtimat sáhttet oažžut gaskaboddosaš ruvssodemiid, bákčasiid ja boahkosadji sáhtá bohtanit. Muhtimat ožžot geahppa febera. Eanet diedut vejolaš liigeváikkuhusaid birra Boostrix Polio maŋŋa gávdnojit Direktoráhta medisinalaš buktagiid várás neahttabálvalusas: www.legemiddelsok.no (girjedárogiilli).

Ovdal boahkuheami – muitte diedihit dearvvašvuodabuohccidivššarii

Muitat jus mánás lea allergiija dahje lea ovdal leamaš garra allergalaš reakšuvdna (beroškeahhtá mii lea sivvan dasa). Diedit maiddái jus máná lea ožžon doangegeasáhatboahku maŋimuš jagi dahje oažžu allergiijaboahkuheami (hyposensibiliseren).

Miehtanskovvi devdojuvvo ja addojuvvo dearvvašvuodabuohccidivššarii. Boahkuide mat leat mánáidboahkuhanprográmmas, leat doarvái ahte okta váhnemiin dahje eará olmmoš geas lea váhnenovddasvástádusmiehtá (Lov om pasient- og brukerrettigheter § 4-4).

Boahkuheapmi lea plánejuvvon:

Dáhton:	Báiki:
Dearvvašvuodabuohccidivššár:	Telefonnummar:

Miehtanskovvi váhnemiidda/ovddasteaddjiide

Oahppi namma: _____ Riegádandáhton: _____
Luohkká: _____

Mun/moai háliidetne ahte mu/munno mánná galgá boahkuhuvvot difteriija, doangegeasáhaga, saidnangosahaga ja polio vuostá:

☐

Juo

☐

In/ean

Ovddasteaddji geas lea váhnenovddasvástádus (čále čielgasit):

Namma: _____

Vuolláičála: _____ Telefonnummar: _____

Máná relevánta dearvvašvuodadieđut:

Buot dieđut gávdnojit min neahttasiidduin

Buot dieđut boahku birra difteriija, doangegeasáhaga, saidnangosahaga ja polio vuostá gávdnojit min neahttasiidduin: www.fhi.no/bvp/dtp-ipv (girjedárogiillii).

